

РЕШЕНИЕ

№ 2585

гр. София, 18.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 56 състав,
в публично заседание на 16.03.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Ситнилска

при участието на секретаря Макрина Христова, като разгледа дело номер **151** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 68, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр.) във връзка с чл. 145 и сл. от Административно процесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалбата на адв. А. Б. Б. чрез пълномощник адв. А. Ч. против решение № 805/02.12.2021 г. на Комисията за защита от дискриминация, Петчленен разширен заседателен състав по преписка № 64/2020 г. Обосновават се съображения за незаконосъобразност, поради съществено нарушение на процесуалните правила, неправилно прилагане на материалния закон и несъответствие с целта на закона - отменителни основания по чл. 146, т. 3-5 от АПК. Изтъква се непълнота на решението, тъй като КЗДискр. се е произнесла без да извърши пълно и всестранно изясняване на релевантните факти и обстоятелства, без да събере всички необходими доказателства и без да направи дължимия анализ на установени факти и обстоятелства. Конкретно се посочва нарушение на чл. 9, ал. 2 от АПК, като Комисията е останала „сляпа“ за множеството реакции на гражданите, последвали изказването на В. Г., сред които и 250 адвоката, които са поискали министърът на финансите публично да се извини. Посочва се, че Комисията не е установила по безспорен начин, че бившият финансов министър публично се е извинил за изказването си. Обосновават се доводи за неправилност на отразеното на стр. 8 от решението „В хода на проведеното открито заседание процесуалният представител на ответната страна- адв. К. К., САК отбелязва, че...“, тъй като в проведените пред КЗДискр. открити заседания не се е явила нито ответната страна, нито неин

процесуален представител. Като допуснато нарушение в административното производство е изтъкнат и пропусъкът да се следи за спазването на правилото на чл. 9 от ЗЗДискр., което съставлява съществено процесуално нарушение. Като неправилен се изтъква и изводът на Комисията, че „не се установяват данни за по-неблагоприятно третиране спрямо самоосигуряващите се лица, упражняващи адвокатска професия, липсват данни и за сравнител (група лица третирани по-благоприятно)“, тъй като според изказването на Г., затруднения изпитват само хората, които имат работодател, т.е. именно те са сравнителя - лицата полагащи труд по трудово или служебно правоотношение. Изцяло се оспорват и изводите за липсата на осъществена дискриминация под формата на „тормоз“. Сочи се, че изказването на В. Г. е нежелано поведение, изразено словесно, което има за резултат накърняване на достойнството, както на жалбоподателя, така и на стотици други български граждани, самоосигуряващи се лица, създаване на враждебна, принизяваща, унизителна, обидна и застрашаваща среда. Претендира се отмяна на оспореното решение и присъждане на сторените по делото разноски.

Ответникът Комисията за защита от дискриминация, чрез процесуалния си представител изразява становище за неоснователност на жалбата по съображения, подробно изложени в депозираните по делото писмени бележки. Моли съда да постанови решение, с което да отхвърли жалбата. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Заинтересованата страна В. И. Г. не изразява становище по жалбата.

Административен съд София-град, Второ отделение, 56-ти състав, като прецени събраните по делото доказателства и доводите на страните, намира за установено от фактическа страна:

Административното производство е образувано въз основа на жалба с вх. № 44-00-969 от 25.03.2020 г., подадена от адв. А. Б. Б. срещу В. И. Г. – министър на финансите към момента на депозиране на жалбата, в която са изложени оплаквания за осъществена дискриминация по признаците „лично положение" и „обществено положение“. В жалбата се съдържат твърдения, че посредством изказването си на 23.03.2020 г. по време на пресконференция на Министерския съвет за икономическите и социални мерки на правителството за борба с последиците от COVID-19, В. И. Г., в качеството му на министър на финансите, е заявил следното: „Държавата не е създала социалната си система по повод на кризата. Имаме една доста модерна социална система, която разглежда всички възможни хипотези. Тези граждани, които до вчера са работили и имат осигурителен доход и осигурителен принос към системата, но работодателят ги е освободил, попадат веднага в обхвата на риска „безработица“, който е покрит социално-осигурителен риск, и то не за месец или два. Тези български граждани, които са социално слаби, продължават да се ползват от системата на социална закрила, която не съществува при или по повод кризата. Тези български граждани, които заедно с работодателите си се опитват да запазят правоотношенията си в следващите няколко месеца, но по повод кризата изпитват затруднения, техният работодател ще получи помощ от държавата, за да ги запази и да получават 100% възнаграждения. Тези български граждани, които са маргинали и не попадат в нито една от описаните хипотези, те са социално изолирани и едва ли можем много да направим за тях; те по-скоро спазват препоръките на медицинския щаб.“ е осъществил неравно третиране под формата на „тормоз“ спрямо самоосигуряващите се лица, които не са включени в нито една от изброените от него хипотези. Като

самоосигуряващо се лице (адвокат) подателят на жалбата адв. Б. счита, че с определянето ѝ като „социално изолирана“ и с изключването ѝ от българската социална система, В. Г., в качеството му на министър на финансите, е нарушил правата ѝ, гарантиращи защита от дискриминация. Това изказване накърнява достойнството ѝ, създадо е принизяваща, унижителна, обидна среда и подкопава вярата ѝ в добросъвестността и безпристрастността на държавните институции.

С разпореждане № 192/27.03.2020 г. на председателя на КЗДискр. е образувана преписка № 64/2020 г., която с оглед изложените в жалбата оплаквания за по-неблагоприятно третиране по смисъла на §1, т. 1, 7 и 8 от ДР на ЗЗДискр. във връзка с чл.4, ал. 1 във връзка с чл. 5 от ЗЗДискр. по защитените признаци „лично положение“ и „обществено положение“ е разпределена за разглеждане на Петчленен заседателен състав. На свое заседание съставът е определил председател на състава и докладчик по преписката.

Страните са уведомени с нарочни съобщения за образуването административно производство, като им е указано, че мога да депозират писмено становище и да представят доказателства в 7-мо дневен срок. От така предоставената възможност се е възползвал В. Г. – министър на финансите към този момент, чрез процесуалния си представител юрк. Ц., като с писмо вх. №90-17-23/23.06.2020 г. е изразил становище за неоснователност на жалбата и е цитирал последващи публични изяви, в които е обяснил смисъла на своето изказване, цитирано в жалбата. Посочил е, че думата „маргинал“ манипулативно е извадена от контекста на изказването. Твърди, че в предаването „Панорама“ е поднесъл извиненията си към тези, които погрешно са интерпретирали думите му. Изтъква, че възприетото от адв. Б. изказване, като проява на дискриминационно отношение, отразява изцяло субективната ѝ нагласа и възприятие на динамичната обстановка в страната.

В съответствие с изискванията на чл. 60, ал. 1 от ЗЗДискр. и чл. 26 от Правилата за производство пред КЗДискр. е изготвен доклад-заключение, в който са отразени фактическите установявания по преписката.

С уведомления за призоваване изх. №44-00-3110/16.10.2020 г., изх. №44-00-3111/16.10.2020г. страните са уведомени за насроченото на 04.11.2020 г. открито заседание.

Със Заповед № 12-11-4076/29.10.2020 г. председателят на КЗДискр., на основание чл. 11, ал. 4 от Правилата за производството пред КЗДискр. е наредил О. К. да замества П. К., като член на Петчленен заседателен състав на заседанието на 04.11.2020 г. по преписка №64/2020 г.

За насроченото на 04.11.2020 г. открито заседание В. Г. е бил нередовно призован.

С уведомления за призоваване изх. №44-00-496/16.02.2021 г. и изх. №44-00-497/16.02.2021 г. В. Г. е уведомен за насроченото на 10.03.2021 г. открито заседание.

Със Заповед № 12-11-752/08.03.2021 г. председателят на КЗДискр., на основание чл. 11, ал. 4 от Правилата за производството пред КЗДискр. е наредил А. Д. да замества П. К., като член на Петчленен заседателен състав на заседанието на 10.03.2021 г. по преписка №64/2020 г.

На проведеното на 10.03.2021 г. открито заседание е проведена помирителна процедура по чл. 62 от ЗЗДискр., като с оглед неявяване на ответника или негов представител и предвид изричното изявление на жалбоподателя за водене на

помирително производство и сключване на споразумение делото е отложено.

Със заповед № 12-11-1887/31.05.2021 г. председателят на КЗДискр., на основание чл. 11, ал. 4 от Правилата за производството пред КЗДискр. е наредил Н. А. да замества П. К., като член на Петчленен заседателен състав на заседанието на 31.05.2021 г. по преписка №64/2020 г. За заседанието е депозирана молба от пълномощника на В. Г., в която заявява, че оспорва жалбата и моли за нейното отхвърляне.

На проведеното на 31.05.2021 г. открито съдебно заседание е разгледана по същество инициращата производството жалба и са събрани доказателства, във връзка с установяването на фактическата обстановка по повдигнатия пред Комисията спор. Съставът е счел, че преписката е изяснена от фактическа и правна страна и я е обявил за решаване.

Въз основа на така проведеното административно производство е издадено оспореното решение, с което е установено, че В. Г.-заемал длъжността министър на финансите през процесния период (март 2020 г.), с изявлението си от 24.03.2020 г. по време на пресконференция в Министерския съвет за икономическите и социални мерки, които се предприемат от правителството за борба с последиците от COVID-19, не е извършил нарушение на забраната за дискриминация по смисъла на чл. 5 от ДР на ЗЗДискр. във връзка с §1, т. 1 и от ДР на ЗЗДискр. по признаците „лично положение“ и „обществено положение“ спрямо адв. А. Б. Б. и е оставила без уважение жалба с вх. № 44-00-969 от 25.03.2020 г. по описа на КЗДискр., подадена от адв. А. Б. Б..

Въз основа на така установеното от фактическа страна настоящият съдебен състав обосновава следните правни изводи:

Жалбата е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА, като подадена от надлежна страна против акт, който подлежи на оспорване, в преклузивния срок по чл. 68 от ЗЗДискр. във връзка с чл. 149, ал. 1 от АПК.

Разгледана по същество жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Решението е постановено от компетентен орган. Съобразно ЗЗДискр. и Правилника за устройството и дейността на КЗДискр., както и Правилата за производство пред КЗДискр., след подаване на жалбата е образувано производство, като с оглед изложените оплаквания в жалбата на адв. А. Б. Б. за по-неблагоприятно третиране по смисъла на §1, т. 1, 7 и 8 от ДР на ЗЗДискр. във връзка с чл.4, ал. 1 във връзка с чл. 5 от ЗЗДискр. по защитените признаци „лично положение“ и „обществено положение“ е разпределена за разглеждане на Петчленен заседателен състав. Разпоредбата на чл. 64, ал. 1 от ЗЗДискр. постановява, че „решенията се вземат с обикновено мнозинство от членовете на заседателния състав и се подписват от него“, което изискване в настоящия казус е изпълнено, като не е налице особено мнение на член от състава. С оглед на това, настоящият съдебен състав намира, че не е налице предпоставката за отмяна на атакувания акт - липса на компетентност по смисъла на чл. 168, ал. 1 във връзка с чл. 146, т. 1 от АПК.

Оспореното решение е издадено и в съответствие със законовите изисквания относно формата и съдържанието му, съгласно разпоредбите на чл. 65, т. 5 и чл. 66 от ЗЗДискр във връзка с чл. 59, ал. 2 АПК. Резултатът от производството пред КЗДискр. е писмено обективизиран в решение № 805/02.12.2021 г. на КЗДискр., Петчленен заседателен състав, в което са посочени наименованието на органа, който го е издал, фактическите и правните основания за издаването му, разпоредителна част, както и

пред кой орган и в какъв срок може да се обжалва.

Комисията се е произнесла по допустима жалба, като изрично е съобщила срока по чл. 52, ал. 1 от ЗЗДискр. При образуване на административното производство, не са били налице отрицателни процесуални предпоставки, възпрепятстващи образуването на производството и разглеждането на жалбата по същество. В изпълнение на чл. 55 от ЗЗДискр., КЗДискр. е реализирала предвидената в специалния закон процедура по проучване, като е изисквала и приложила по преписката становищата на участниците в производството. Спазено е и изискването на чл. 62 от ЗЗДискр. за насочване към помирителна процедура. На страните е гарантирано правото да се запознаят със събраните по преписката материали на основание чл. 59, ал. 3 от ЗЗДискр, предоставена им е възможност да обективират своите възражения, като предоставят допустими, необходими и относими към спора доказателства. При проведеното проучване и при събиране на необходимите и относими доказателства органът е извършил пълно, обективно и всестранно изясняване на релевантните за случая факти в съответствие с разпоредбите на чл. 35 и чл. 36, ал. 1 от АПК. Изложеното обуславя извод за липсата на съществени процесуални нарушения при изясняване на обективната истина, съответно спазени са основните принципи на процеса, гарантиращи равенството на страните в производството, тяхното активно участие, вкл. и при събирането на доказателства /чл. 8, чл. 34 и следващите от АПК/.

Съдът приема, че оспореното решение е съответно и на приложимите материалноправни норми и на целта на закона, формулирана в чл. 2 ЗЗДискр. - осигуряване на всяко лице на право на равенство пред закона, равенство в третирането и във възможностите за участие в обществения живот и ефективна защита срещу всички форми на дискриминация.

С императивната разпоредба на чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. е забранена всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. Нормите на ал. 2 и ал. 3 на чл. 4 от ЗЗДискр. съдържат определение на понятията „пряка дискриминация“ и „непряка дискриминация“, като и в двата случая санкционираният от закона вредоносен резултат се изразява в поставянето на отделни лица или категория лица в по-неблагоприятно положение от други, при сравними сходни белези. По смисъла на ал. 2 на същата норма пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. В разпоредбата на § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. е дадено определение на понятието „неблагоприятно третиране“, а именно - всеки акт, действие или бездействие, което пряко или непряко засяга права или законни интереси. От анализа на цитираните норми следва, че за да е налице проява на дискриминация по смисъла на ЗЗДискр. е необходимо да са осъществени всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма, както от обективна, така и от субективна страна. Неправомерният диференциран подход към дадено лице или определен кръг лица трябва да е обвързан от признак по чл. 4 от ЗЗДискр. Липсата на защитен признак означава, че дори и да

има различно, неравно третиране то не е дискриминация.

В процесния случай, оспорващата, нито в настоящото съдебно производство, нито в производството пред КЗДискр., е доказала факти, от които да може да се направи безспорен и категоричен извод, че в изказването си В. Г. – в качеството си на министър на финансите я е третирал по-неблагоприятно от останалите категории граждани, попадащи в категорията „самоосигуряващи се лица“, на основаната на признак „лично положение“. Именно обусловеността от защитения признак, а не самото деяние, без оглед на характеристиката, която е негово основание, го прави дискриминация, закононарушение по ЗЗДискр. В случая като такъв защитен признак е посочен признака „лично положение“. Законодателят не е дал легално определение на защитения признак "лично положение" и за разлика от другите защитени признаци, които са трайни, същностни характеристики на човека, защитеният признак "лично положение" няма еднозначно, изначално прието в закона обективно съдържание. Това предполага и налага установяване и доказване във всеки конкретен случай на значим, обективен, същностен за личността белег, който позволява да бъде прилаган еднакво и, който отчита универсалния (материален и персонален) обхват на закона. (решение № 2031 от 10.02.2012 г. по адм. д. № 2055/2011 г., ВАС). В проведеното производството пред Комисията не е установено, в какво се състои заявения признак "лично положение", т. е. не е посочено някакво специфично качество на личността му, което да го отличава от останалите и което да обосновава твърдението му за дискриминация. Основно изискване при преценката има ли осъществена пряка/непряка дискриминация, спрямо лице на основата на заявения признак "лично положение" е да се определи съдържанието на този признак. Практиката приема, че за да се установи защитения признак "лично положение" следва да се отговори на въпроса би ли получило лицето същото третиране, ако не притежаваше този значим, обективен, същностен за личността белег, който позволява да бъде прилаган еднакво и който отчита универсалния (материален и персонален) обхват на закона и абсолютната забрана за пряка дискриминация. В обхвата на признака "лично положение" следва да се включват само значими и ангажиращи за личността характеристики, равностойни със същностните основни признаци за личността, каквито са полът, расата, здравословното състояние, сексуалната ориентация, възрастта, вярата. Допълнителни характеристики, които са временни, случайни не изпълват съдържанието на признака "лично положение". Такава характеристика е и социалния статут („самоосигуряващо се лица“, „лице, работещо по трудов договор“

и „безработно лице“). От фактите по делото не е видно да е налице значим за личността на адв. А. Б. белег, който да е обусловил различното третиране, както и сам по себе си да обоснове същностен за отделната личност белег, който го отличава от другите граждани, участници в системата на социално осигуряване, който белег би могъл да бъде съдържание на защитения признак „лично положение“.

Неустановяването в конкретния случай на релевантно, с оглед на целта на ЗЗДискр. съдържание на защитен признак „лично положение“ прави оспорения акт законосъобразен, тъй като липсата на защитен признак, носител на който е оспорвания, лишава твърденията на последния за дискриминация от съществен елемент на фактическия състав.

Фактическият състав на пряката дискриминация изведен от цитираната разпоредба на чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр. изисква задължително извършване на съпоставка с третирането на друго лице при сравними сходни обстоятелства, при която да се установи, че жалбоподателят е третиран по-неблагоприятно от това лице и то въз основа на един от защитимите по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. признаци (в случая по признак "социално положение" и „обществено положение“). Съдебната практика приема, че фактическият състав на тормоза включва: 1. изпълнително деяние - действие или бездействие на определено лице спрямо друго лице; 2. защитен признак по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр.; 3. цел или резултат - накърняване достойнството на лицето и създаване на враждебна, обидна или застрашителна среда; 4. причинно-следствена връзка между тях. В конкретния случай не се доказва по делото, както и в административното производство, че всички елементи на фактическия състав на пряката или непряката дискриминация, или на тормоза на основата на признаците "лично положение" и „обществено положение“, са налице по отношение на адв. А. Б. и то като следствие от твърдяното действие на заинтересованата страна. В процесния случай проявите на дискриминация описани в инициращата административното производство жалба са "думата „маргинал“ и изразът „социално изолирана", обективирани по вербален начин в изказването на В. Г., в качеството му на министър на финансите на 23.03.2020 г. по време на пресконференция на Министерския съвет за икономическите и социални мерки на правителството за борба с последиците от COVID-19. При внимателен прочит, както на конкретизираната част (**Тези български граждани, които са маргинали** и не попадат в нито една от описаните хипотези, **те са социално изолирани и едва ли можем много да направим за тях**), така и на целия текст от изказването, се установява, че в него не се

съдържат словесни изрази, насочени срещу конкретен субект (в контекста на възприетата от законодателя персонална обособеност на този субект чрез въведената дума в §1, т.1 от ДР на ЗЗДискр., а именно-"лицето"). Този персонален субстрат налага извода, че волята на законодателя не цели санкционни последици спрямо поведение (в случая словесно изразено), обективизирано в изявления- вербални, писмени или др., които по своя характер са абстрактни и са насочени към неопределен кръг субекти. Всъщност, законодателят е последователен при определяне персоналния субстрат на обекта на дискриминация. Това е видно както от легалното определение на понятието "тормоз"- §1, т.1 от ДР на ЗЗДискр. -всяко нежелано поведение на основата на признаците по чл. 4, ал. 1, изразено физически, словесно или по друг начин, което има за цел или резултат накърняване достойнството на лицето и създаване на враждебна, принижаваша, унижителна, обидна или застрашителна среда, така също и в дефинирането на сексуалния тормоз - §1, т.2 от ДР на ЗЗДискр., расовата сегрегация - §1, т.6 от ДР на ЗЗДискр. и преследването - §1, т.3 от ДР на ЗЗДискр. В контекста на изложеното за дискриминатора липсва елементът цел - видно от доказателствата по делото същият не е целял настъпване на негативни последици именно спрямо адв. А. Б. Б.. Не е налице и следващият елемент от фактическия състав на тормоза - накърняване достойнството и създаване на нежелана в отрицателен аспект среда по отношение на обекта на дискриминация. Тълкуването на тази част от разпоредбата на §1, т.1 от ДР на ЗЗДискр. води до извод за изисквана от законодателя кумуляция между нежеланото поведение, целящо накърняване на обекта и създаването на негативната среда. Тази среда като вид социум следва да е с конкретно обособима топография - частен или търговски обект, работно място, учреждение, университет, училище, религиозен храм, дом и др., а в процесния случай такава среда спрямо оспорващата липсва.

В обобщение на изложеното настоящият съдебен състав намира жалбата за неоснователна, което налага отхвърлянето ѝ.

При този изход на спора, своевременно направеното от процесуалния представител на ответника искане за присъждане на разноски следва да бъде уважено, като оспорващият бъде осъден на основание чл. 143, ал. 3 от АПК да заплати на КЗДискр. юрисконсултско възнаграждение, в размер на 100 лв., съобразно установения минимален размер по чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ връзка с чл. 37 ал.1 от ЗПП. Предвид изложеното и на основание чл. 172, ал. 2, предложение второ от АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 56-ти състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на адв. А. Б. Б. против решение № 805/02.12.2021 г. на Комисията за защита от дискриминация, Петчленен разширен заседателен състав по преписка № 64/2020 г.

ОСЪЖДА А. Б. Б. да заплати на Комисията за защита от дискриминация разноски по делото в размер на 100 (сто) лева.

Решението може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: